

Visita de futur

JOAN CELIÀ

Lerma és rebut per Canellas a l'aeroport. Poc després, el president valencià, acompanyat de Joan Mir i Francesc Albertí, feia una conferència de premsa.

Reunions al Parlament Balear i al Consell Insular de Mallorca. Joan Llerca, a l'esquerra, amb Francesc Obrador, i a la dreta, entrant a la seu del Consell.

El bisbe de Mallorca, Teodor Úbeda, d'origen valencià, també va rebre Lerma. A la foto gran, el president de la Generalitat fent una ofrena floral davant l'estàtua de Jaume I.

Joan Lerma visità Mallorca el passat dia 26 convidat per l'Obra Cultural Balear i la Confederació d'Associacions Empresarials de Balears. És la primera vegada que un president valencià va a les Illes i és rebut per les diferents autoritats.

JOAN CELIA

Hem de reconèixer que durant els últims deu anys no hem mantingut contactes oficials estables. Això no significa que no hàgem tingut contactes, si més no telefònics, però és cert que ha mancat aquesta relació institucionalitzada. Estic disposat, i aquest és el meu compromís, que això canvie d'ara endavant.”

La frase és de Joan Lerma, el president dels valencians —així signà en el Llibre d'Honor de l'Ajuntament de Palma—, que, durant la visita que va fer a Mallorca, transmeté sempre el seu desig d'enfortir les relacions i la col·laboració entre “dues comunitats germanes” com són les Balears i el País Valencià.

La visita del president del País Valencià a Mallorca s'emmarca dins l'estratègia de part de la societat civil mallorquina de crear ponts entre Balears, el País Valencià i el Principat. Dins aquest objectiu cal situar també la visita que efectuà a l'illa Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya, el passat mes de gener.

Tant Pujol com Lerma visitaren Mallorca per primera vegada en més de deu anys al capdavant dels seus respectius governs. I ho han fet de forma particular, convidats per dues associacions privades i amb el suport de nombroses entitats i grups de tot tipus.

Els organitzadors de les visites, l'Obra Cultural Balear (OCB) i la Confederació d'Associacions Empresarials de Balears (CAEB), han volgut, d'alguna manera, cobrir el buit que les administracions valenciana, balear i catalana no han volgut omplir: el de les relacions normalitzades i fluides entre els tres territoris. Després d'aquestes visites, es pot dir que l'objectiu, si més no pel fet de desbloquejar la situació, s'ha acomplert, a pesar del caràcter privat de les visites.

Arribada i primers actes. El president valencià arribava a l'aeroport de Son Sant Joan, de Palma, a bord del vol Aviaco 492, procedent de València. Eren les 10.10 del 26 d'octubre. La primera vegada que un president de la Generalitat valenciana trepitjava, en exercici del seu càrrec, terra mallorquina. Visita privada, però perfectament organitzada per l'OCB i la CAEB perquè tingués un caràcter tan institucional com fos possible. Des del primer moment ja es veié que, efectivament, l'objectiu s'havia acomplert. Gabriel Cañellas, president balear, esperava el seu homòleg valencià al peu de l'escala de l'avió, acompanyat dels presidents de les entitats organitzadores del viatge, Antoni Mir,

de l'OCB, i Francesc Albertí, de la CAEB.

Tot d'una partiren cap a l'hotel on s'hostajaven Lerma i el seu seguici. Allà mateix, passades les 11 del matí, s'oferia la conferència de premsa. Expectació periodística i molts mitjans presents. Tants, que els dossiers elaborats pels organitzadors no bastaven per a tants periodistes.

Va prendre la paraula en primer lloc Francesc Albertí, el qual es dirigí a Lerma per instar-lo a fer el possible perquè “els pobles que formam l'antiga Corona Catalano-aragonesa, tenguem la màxima col·laboració per tal de dur accions conjuntes sobretot en el terreny de la cooperació econòmica, i també cultural o lingüística.”

Seguidament Antoni Mir es referí a la “necessitat d'acostament entre els pobles balear i valencià, dos pobles que es troben tan prop per ser mediterranis i per compartir una mateixa llengua, i alhora que estan tan enfora que en deu anys no han establert cap contacte institucional estable”. I tot seguit va afegir “Desitjam que a partir d'aquesta visita això canviï”.

El president valencià, Joan Lerma, després d'agrair la invitació i la “magnífica rebuda oferta tant pels presidents de la CAEB com pel de l'OCB, i també pel president Cañellas”, passà a explicar com entenia les relacions entre el País Valencià i Balears. “És cert —va reconèixer Lerma— que fins ara no hem tengut contactes estables de manera oficial entre els governs balear i valencià, i de fet la meua visita d'alguna manera reflecteix que ho hem fet malament aquests deu anys; m'agradaria que això canviara perquè tenim moltes coses en comú a banda de la identitat lingüística.”

Lerma sempre es va manifestar amb molta prudència pel que fa al tema lingüístic, però també va ser rotund: “a Madrid hi ha gent que s'haurà d'anar acostumant que allò que la Constitució dóna com a competència exclusiva de les comunitats, són aquestes i no Madrid qui ho ha d'executar”, va dir fent referència a la polèmica derivada de l'immersió lingüística al Principat. Explicà que al País Valencià “l'educació és majoritàriament en castellà, però existeix l'obligatorietat de l'ensenyament del valencià, que una immensa majoria d'alumnes ja saben escriure i llegir” gràcies a les competències en educació. Afegí que “la prioritat que dóna a la llengua una comunitat autònoma és una qüestió pròpia de la comunitat i no es pot permetre que Madrid diga el que s'ha de fer”.

A banda del tema lingüístic, Lerma va fer especial èmfasi en la necessitat de trobar formes de col·laboració en temes econòmics i fiscals

JOAN CELIÀ

JOAN CELIÀ

sobretot en la política financera: "segurament podem trobar-hi coincidències d'interessos de les tres comunitats a l'hora de negociar amb el Govern central".

Després de la conferència de premsa, el president valencià i el seu seguici es desplaçaren, convenientment seguits pel grup de periodistes que l'acompanyaren durant tot el dia, a la plaça del Rei en Jaume de Palma. Allà, a les 12.10 hores del migdia, acompanyats d'Antoni Mir i de Francesc Albertí, el president Lerma diposità un ram a la base de l'estàtua equestre del Conqueridor. Hi hagué sort, ja que la pluja respectà el simbòlic acte. La llegenda de la cinta del ram era prou senzilla: "El president de la Generalitat valenciana". Lletres daurades sobre fons granat, en lloc de l'habitual fons quadribarrat que se sol utilitzar en aquests casos. La diplomàcia és la diplomàcia i ni els organitzadors ni el visitant volgueren fer res, ni que fos tan anecdòtic com això, que pogués enterbolir el sentit de la visita.

De l'estàtua del Rei en Jaume al Parlament Balear. Eren les 12.30. L'esperava el president

Lerma a l'Editorial Moll. Rebut per Aina i Xesc Moll, fills de l'il·lustre filòleg, la visita fou especialment entrançable en revisar els calaixos on es guarden totes les notes que van fer possible el Diccionari Català-Valencià-Balear.

de la cambra, Cristòfol Soler, amb el qual departí durant uns minuts abans de signar en el llibre d'honor. Posteriorment fou saludat pels vice-presidents Francesc Triay i Pere Palau. Abans de l'acomiadament Lerma va ser obsequiat amb unes litografies.

Des del Parlament, el seguici es dirigí, passejant sota una fina pluja, cap al Consell Insular de Mallorca, situat a un centenar de metres. Eren les 12.50 quan, en absència del president, Joan Verger, fou rebut pel vice-president Antoni Pascual, el qual explicà al president valencià les característiques especials de l'administració illenca. En aquesta ocasió el regal va ser un llibre sobre Miró i Mallorca.

Veïnat del Consell es troba l'ajuntament de Palma. Com que el batlle de la ciutat, Joan Fageda, també es trobava absent, l'encarregat de fer els honors al president Lerma va ser Francesc Fiol, tinent de batlle. Lerma va firmar en el llibre d'honor, justament sota la signatura que hi deixà Jordi Pujol en la seva visita de gener. "Als ciutadans de Palma, amb els millors desitjos d'amistat i amb tot l'afecte del president dels valencians", deixà escrit Joan Lerma.

Entrevista amb el bisbe. De l'ajuntament cap el bisbat, passejant pel carrer del Palau Reial, passant per davant del Palau de l'Almudaina, antiga residència dels reis de Mallorca i de la Seu. Lerma fou rebut per Teodor Úbeda, bisbe de Mallorca i nascut a Ontinyent. Úbeda mostrà diverses dependències del palau episcopal i explicà el paper de l'església en una societat petita com la mallorquina.

Una hora després, la comitiva arribava al pati de la Llotja, el qual dóna entrada al Consolat de Mar, seu del Govern. A l'avantsala del seu despatx, Gabriel Canellas sortí a saludar Lerma. Amb el president balear hi havia la vice-presidenta Rosa Estaràs. Després de 10 minuts de conversa, els dos presidents digueren unes paraules als periodistes que esperaven a l'avantsala. "La Comunitat Valenciana i la Comunitat Balear tenen, igual que altres comunitats, problemes comuns, a més de comptar amb una llengua i cultura comunes", digué Canellas. En la mateixa línia, Lerma explicava: "Efectivament tenim problemes comuns i si estem d'acord [els dos governs] en algunes coses sempre ens faran més cas dins la política espanyola". Del Consolat de Mar tots dos presidents es traslladaren a un restaurant de Porto Pi on dinaren en privat.

L'horabaixa, sobre les 5, Joan Lerma s'acostà fins l'Editorial Moll. Allà fou rebut per Francesc Moll, l'editor, i Aina Moll, la coordinadora de la Campanya de Normalització Lingüística de Balears, germana del primer i tots dos fills de l'il·lustre filòleg Francesc de Borja Moll. A les instal·lacions de l'editorial, el president valencià rebé les explicacions dels germans Moll

sobre tot el procés de confecció del diccionari Català-Valencià-Balear, que fou promogut per Antoni M. Alcover i redactat per ell mateix i, especialment, per Francesc de Borja Moll, amb la col·laboració de Manuel Sanchis Guarner.

Posteriorment la comitiva caminà uns 50 metres fins el Casal Alcover, futura seu de l'Obra Cultural Balear. Aquesta finca fou propietat del poeta Joan Alcover i Maspons. A la mort del seu fill i hereu, aquest la deixà en herència a l'OCB, entitat de la qual fou cofundador. Segons explicà Antoni Mir, "el Casal serà la seu d'un gran projecte cultural: la creació d'un centre de difusió de la realitat i de la personalitat del poble de les Illes Balears; un centre d'irradiació i de divulgació de la llengua i la cultura catalanes des de Palma. Des d'aquest centre s'impulsaran iniciatives de cooperació amb València i amb tots els altres territoris de llengua i cultura catalanes".

Darrers actes. A partir de les 5.30 el president de la Generalitat valenciana es reuní amb membres de les juntes directives de les associacions que el convidaren: l'OCB i la CAEB.

A les 7.30 la comitiva va visitar el sepulcre de Ramon Llull, a l'església de Sant Francesc, Mitja hora més tard, va començar, al saló de sessions del mateix convent, la conferència de Joan Lerma titulada "Mallorca i València: l'acostament necessari. Un pont econòmic entre dues comunitats de l'arc mediterrani".

En sintonia amb el discurs expressat durant la conferència de premsa, el president valencià no va fer massa referència al tema cultural i lingüístic, i es va centrar més en la possible cooperació des del punt de vista econòmic. "No crec que aquesta col·laboració -va dir- siga difícil, perquè les dues comunitats tenim una estructura econòmica semblant; la coincidència en temes econòmics pot afavorir els acords institucionals, però no hem d'oblidar tampoc els acords que puguem sorgir des del món privat, que pot ser el més important." Lerma va reivindicar el paper que han de fer les "comunitats de l'arc mediterrani" en la sortida de l'actual crisi. Una sortida que, en el cas de València i de Balears, ja es comença a notar "en alguns símptomes", segons Lerma. Les comunitats "de l'arc mediterrani", en referència conjunta al Principat, el País Valencià i les Balears, són comunitats "que tenen tradicionalment un volum d'inversió de l'estat per sota de la mitjana nacional", però aquesta circumstància no impedeix que es comenci a notar una recuperació econòmica.

La conferència va ser prou concorreguda per personalitats del món econòmic, cultural i polític. Entre molts d'altres, s'hi deixaren veure Ferran Porto, president de la Federació Hotelera de Mallorca, els catedràtics de dret Joan Carles Carbonell i Avel·lí Blasco, els vice-rectors de la

IOAN CFILÀ

JOAN CELIA

Dos moments claus del viatge. Dalt, l'entrevista oficial amb el president balear, Gabriel Cañellas, al Consolat de Mar. Baix, la conferència que Lerma féu al saló de sessions del Convent de Sant Francesc, sobre "Mallorca i València, l'acostament necessari".

UIB Bernat Sureda, Miquel Roca, Pere Palou i Climent Picornell, a més del rector Nadal Batle, el senador socialista Antoni Garcies, el secretari general del PSIB-PSOE, Joan March, el portaveu parlamentari del PSM, Pere Sampol, el portaveu socialista Francesc Obrador, el conseller de Cultura, Bartomeu Rotger, l'editor Francesc Moll i la seva germana, la filòloga Aina Moll, la presidenta d'UM, Maria Antònia Munar i l'ex-batlle socialista de Palma, Ramon Aguiló.

A les 10 de la nit començà en un restaurant de la badia de Palma el sopar cívic ofert per l'OCB al president Lerma. Hi eren presents uns dos centenars de persones representatives del món polític, econòmic, social, sindical... El resum de la intensa jornada del president valencià a Mallorca és necessàriament positiu, segons els organitzadors. Ara cal que les intencions expressades per Lerma, la necessitat d'establir ponts estables de relació, es converteixin en realitat gràcies a la voluntat decidida tant per part de l'administració valenciana com per part de l'administració balear.

Miquel Payeras